

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

| ગુજરાત કોપીરાઇટ વિભાગ

અનુક્રમાંક

કિંમત

ગ્રંથનામ

વર્ગાંક

લોક દુઃખ દર્શક અનાવૃષ્ટિ
વર્ણન.

સં ૧૯૫૫નુંયોગળ.

રચનાર.

વીર

સાંકરજીવલ છગનલાલ મેહતા

વાડાશિનોરવાળા.

આવૃત્તી પેહલી—પ્રત ૧૦૦૦

સુરત ખોદાયજી પ્રેસમાં એમ. જી. પોસ્ટવાળાએ છાપ્યું.

સં. ૧૯૫૬

અને ૧૯૦૦

કીમત રૂ. ૦+૧-૦

1900 ૨૬ ૩૭

પ્રસ્તાવના.

આ પુસ્તકમાં મુખ્યત્વે કરીને આ શાલમાં એટલે સંવત ૧૯૫૫માં પડેલા દુકાળનું વીવેચન કરેલું છે. આ શાલ વરસાદ નહીં આવવાથી તૃણ તથા અન્નની ખીલકલ નીપજ થઈ નહીં તેથી સર્વ પશુઓ આદી દીન જનો પીડીત થયા. તેથી એમ જણાય છે કે ગૃહાએ ગૃહિત્ર માં સર્વ પ્રાણીનું લવન એક પાછી તથા અન્નને વીસે અમાવ્યું છે. તે આ કાળમાં સીકું થાય છે. તેમજ પુસ્તકમાં તે બેને એક ગણેલાં છે.

બીજી પુરૂષસરથ શાલ જે રામચંદ્રના પીતાના વખતમાં પડેલા બાર વરસ દુકાળનું દુક વીવેચન કરેલું છે તેમ તે સત્યવાદીએ પોતાના બહુ બજે પોતાની રાજ્યની સ્થિતી હતી તેવી રાખી ગયા તે અથથી તે હતી સુધા વાચતાં લેખને લખેલા આવાર્થ વચ્ચે આનંદ પમાડશે એજ

લી. સુભેચ્છક

સંકરલાલ છગનલાલ મેહતા

વાડાશીનોરવાળા

ૐ

તતસતપમાત્મનેનહીઃ

લોક દુઃખ દર્શક અનાવૃષ્ટિ વર્ણન.

મંગળા ચરણ.

ધૃત્વર સ્તુતી.

હીડી.

જય જગતનાથ જગત પ્રતિપાળ
 જય જગતદેવ જગતના ભુપાળ
 જગ વંકના જય જગતા વીહારી
 જગ પીતામાત જય જય જગધારી. ૧
 જગતપતિ જગત કૃતી ન કળાય,
 કરતુ અકરતુ છે અખીસ જગની કાય;
 જગત પોસણ સોસણ જગતના કૃપાળ,
 વંદી વદેશકર જય હો જગ ક્યાળ. ૨

(૨)

રાગ—(ઐ સી ચતરનાગ)

જય જગ કૃપાળ જય જગ ક્યાળ,
જગ પ્રતિપાળ સંભાળ બાળ દુઃખ રાળ;
આજ જગપાળ ભાળ જય જગ કૃપાળ ૧
અજ અમર આજ સીરતાજ રાજ,
કર કાળ દુખ તુ ભાજ રાખ જગ ભાજ;
આજ વીણસંકર રટત. જય જગ કૃપાળ ૨

દોહરા.

બીકમ સંવત ૧૯૫૫ની શાસ,
દુકાળ પડીયો દેસમાં કથન કરતે હાસ. ૧
સંકટમાં સૃષ્ટિ સહુ આવી પડી અઘાસ,
જૃષ્ટિ થઈ નહીં દેસમાં બન્યા સકળ બેહાસ. ૨
વાઘ્નુ વશુધામાં રહુ નહીં નીર ક્યાંથી માય,
અમી હતી જે ઉરવીમાં સુર્ય તપે શાશાય. ૩
મહિ પર માયા મેધના એહ વડા મહિયાળ,
તરછોડી તે તો ગયા પુરણ પડ્યો દુકાળ ૪

ભુજંગા છંદ

દુકાળે કરી દુર્દશા દેશ કેરી,
મુરા મુભટ્ટો તે થયા આજ મેરી;
કરે મું બીના મેધ શૌ દુખકારી,

(૩)

મહિમાં વડી મેઘ માયા તમારી.
તમે પાસણ પ્રાણીયોનું કરો છો,
વારી રૂપથી વીંધમાં વીંચરો છો;
મુખા સૃષ્ટિમાં આપો આનંદકારો,
મહિમા વડી મેઘ માયા તમારી. ૨

અનુસંધ આઠી વશુધાને વારી,
ઉગે પૃથ્વિને અન્નના આધ ભારી;
મહુ પ્રાણીનો પ્રાણ છે તેજ વારી,
મહિમા વડી મેઘ માયા તમારી. ૩

તમે વીણ છે શુકસ શૈા ધુળધાણી,
ખુટયાં કૃપમાં નીર તે તાંણી તાંણી;
અતિ આડું હિમરેઠની થાકી નારી,
મહિમાં વડી મેઘ માયા તમારી. ૪

તળાવો સુકાઈ થયા ખુબ ખાલી,
નદી માટી તે સર્વ આકાર માલી;
ઢહોમાં ઢંઢં બચંકાર ભારી,
મહિમાં વડી મેઘ માયા તમારી. ૫

શાગ (તેરી દસ્તી મે હુવા બદનામ)-એ રાહ.

ખુબી કયા કયા હે ખુદરતકી

બલકમે ખુબી પાનીકી ૨૬

આહી પાનીકા પુરસ બનાયા પાનીકી પનીહાર

નદીના પરા ઢહે છે તે

(૪)

પાનીકા સખ હાથી ઘોડા પાની હોતા અસ્વાર
રમ્ય સખ રમત પાનાડી ખલકમે ૧
કંકર માનીક માતી પાની પાનીસે રંક ઓર રામ
ખુદાવીંદને આગ બનાયા બીન પાની મુકાય.
છવે કચુ મરી પાનીકી ખલકમે ૨

મનહર છંદ

જગદીસે જગતના મુળ રૂપ મહત્વને,
પ્રાણનો સંબંધ સર્વે પાણીમાં સમાવીયો;
પાણી પ્રાણનું સ્વરૂપ, પ્રાણ જગતનું રૂપ,
સ્થુલ શારીરમાં શ્રદ્ધ સૃષ્ટિએ જમાવીયો.
ભોમીનું ભુસણ એહ અવનીમાં અતુપઅતી,
જગજીવનને જાણે ભામાએ ભમાવીયો;
કેશુ મધવાએ ભર્ત ભોમીપર રાસ ધરી,
ખરખર ખારયો તેથી અહીં નવ આવીયો ૧

દુમીલા છંદ.

માત્રા મેળ

કંઈ લોક તણા મલી થોક કહે ધન ગાજી ગયો સુગાગરમાં,
ધનધોર ઘરા ઘઘડાટ કરી સુ રમત રમ્યો રતનાગરમાં;
કંઈ ખંગ+ થઈને ખરીજ પડ્યો ભડકીને ભરાયો ભાગરમાં,
કહે રાંકર ભર્ત પ્રજા ભયભીત થઈ પડાઆજ ઉજાગરમાં ૧

(૫)

કર્ધવીનૂતાનાં વળી વૃંદકહે અલીવાદળી સંગવીહારરમ્યો
ગયો તે ગયો અતી આસ કર્ધ થઈ દલી દુનયાનેજ દમ્યો
પાછો ન પાડેવો પાને પુરંદર* સુ ભુમીભર્તનો ભાનુનમ્યો
કહે શંકર કરૂણા કરવી ભુને આ દુખનો દીનકેમ ગમ્યો. ૨
સવૈયા બત્રીસા.

કળ કદી ન પડયુ તે પડયુ કેતાં કંઠીતક વોની વાંછી,
અનચર તણુ ચર જળ ચર કેરી સુ કથુકર્મ તણી કાંછી
રંક ખીચારા પદમર જનના કાળ કરે કોડે હાંછી,
કહે શંકર ખડધાંન વીનાના જન પશુ સધળા ધુળધાછી. ૧
માત્ર મેળ.

દુમીલા છંદ.

ધાંન વાનાનો ધર્મ કશો સું ધાંન વીના ધસસે રણમાં,
ધાંન વીના ધનને શું કરે કહો ધાંનવીના બળ સુજણમાં
ધાંન વીનાં જન કેમ જીવે ચંદક ગુફો મલી મણુ બેમણુમાં,
કહે શંકર કરૂણા કર વીણુએ કારજ સો મુકયુ કણમાં. ૧

છાપા.

અન્ન વડો આધાર અન્ન છે સૌનુ દાતા,
અન્ન સકળ ગુણ સાર અન્ન પીતાને માતા;
અન્ન થકી અરવીંદ* જેવુ જગ ખીલી રહેછે,
અન્ન થકી અભિષ્ઠ* જનો સુખ જગ માલે છે

* ઈંદ્ર રાજા. ૧. માણસ. ૨. પશુ. ૩. જળની અદર રહે-
નારા પ્રાણી જળથીજ જીવી શકે તે ૧ કમલ. * મનમાંથી

(૬)

અમ્મ ઉરવીપર, અમર છે જન છવાડણ સદૃવથ.
 કહે સંકર સંસારમાં અન્નથી ઉગ્ર અદકું નથી. ૧
 અન્ન તણી અરનીસ અમર પણ સેવ કરે છે,
 અન્ન થકી અભીચાર^૩ ધારણા ધ્યાન ધરે છે;
 અન્ન થકી અનુષ્ઠાન ઉભંગ રહે છે અંગે,
 અન્ન થકી અનુરાગ રતી રમણીની સંગે;
 અન્ન ઈષ્ટ છે સર્વને સંધ્યા વદન સુલ મતી,
 કહે રાંકર મોટમ મુકો અન્નથી મોટા મહીપતી ૨
 અન્ન થકી માહાદેવ વીરુને બ્રહ્મા જાણે,
 અન્ન થકી સૌ દેવ સેવ કરવા મન આણે;
 અન્ન થકી આતીથ્ય આવતો પ્રેમે પુને,
 અન્ન થકી ઉધ્યોગ પ્રખળતા પુરી સુમે;
 અન્ન એજ હૃદયવડો એથી સૌ સીધ થાય છે
 કહે સંકર અન્ન ઊદકવીણ નગર ઝગર થઈ જાય છે ૩

ભુજંગી છંદ

પડ્યો કાળ પંચાવનો હોઈ માહે,
 સીમા દુખને ભુખની હોય કયાંહે;
 રાકાવું નથી દુખ દ્રશિએ ભાળો,
 કીધો આવડો કોપ શાને કૃપાળી ૧
 વીના અન્ન દીનો ધણુ દુખ પામે,
 પશુઓ પડી તરફડે ઠામ ઠામે;

(૭)

સકે કાળનુ દુખ તે કાળ રાખી,
કીધો આવડો કોપ શાને કૃપાળી. ૨
વીના ભુસણ ભર્ત ભોમો હીસે છે.
પડ્યો કાળ તે દંત દેખો પીસે છે;
જેણુ વીરહીને લોધા છે વીરાળી
કીધો આવડો કોપ શાને કૃપાળી. ૩
પીડા પામી પોકારતા દીન પ્રાણો,
કરે કુંડ લોકો દયા દીલ આંછી,
થક્યા ભે ગૃહસ્થોએ નીરાંત વાળી,
કીધો આવડો કોપ શાને કૃપાળી. ૪

ગીતી છ દ.

બીજી વીણુ આ વશુધાપર આ દુખથી કુણુ મુક્ત કરે આવી,
મહિપતીગત અવસરના ઈતીહાસ હુ તેનો કહુકું દરશાવી.
પુર્વે હસરથ રાખના વખતમાં પડેલા બાર વરસ

દુકાળનુ વર્ણન.

મારું

પુર્વે દ્વાદસ વરસ દુકાળ,
પડ્યો ભત ભોમીમાં વીશાળ,
ક્રૂદા હસરથ રાય ભુપાળ,
જેના પુત્ર થયા જગપાળ. ૧
એવા બળવંત ને ગુણવંત,
ધૈર્યવાન અને દયાવંત,
સત્ય તે જે સુધા કરે જોવા,

(૮)

જેને મુરપતી માકલે મેવા, ૨
 મુર શાખ સંભામે જંપાવે,
 કોષ કીધે ફૂતાંત કંપાવે,
 રીપુ સંભામે સામો ન આવે,
 શાહયે મુરપતી પોતે બોલાવે. ૩
 એવા દસરથ પુણ્ય પવીત્ર,
 મુ મુ ગાઉં હુ એના ચરીત્ર.
 એક દી દસરથ રાજન,
 તેડયા મથવાએ સ્વર્ગ મુદન. ૪
 મદયા રાય અરથ હો સરીયો,
 વળતાં રાયને ગોવાળ મળીયો,
 તેણે તીલ દીધો એક તાંહુ.
 સીધો રાયજીએ કર માંહુ. ૫
 તીલ લેઈ આવ્યા નીજ દ્વારે,
 પાવો વીગતે તુલસી ને ઠ્યારે,
 તેથી નીપજીયુ વૃક્ષ એક
 તેથી હિપનાં બીજા અનેક. ૬
 તેનો પક્ષ કરો રાજન,
 ગઈમુમૂતે સ્વર્ગ મુદન,
 જાણ્યુ મથવાએ તીલ ઈલાંથી,
 અવની તળ તે ગયો કપાંથી, ૭
 થયો ઈંદ્ર અતી કોષ વેસ,
 તીલ લેઈ ગયા અવધ નરેસ,

હેડયો અનુચર તેણીવાર,
 નાએ અવધ પુરીની મોઝર. ૮
 બુઝો દસરથ કેરો દેસ,
 પેરે પુરમાં કરી પ્રવેસ,
 પેર પ્રીછી બોલાવજો આંહી,
 કાંઈ કેશો ન કાવસો તાંહી. ૯
 અનુચર અવધ પુર માંહે,
 આલ્યો રાય કરે યજ્ઞ તાંહે,
 ચાલો તમને તેડે સુર રાય,
 હીડો જરૂર કરાને કપાય. ૧૦
 કેતાં રાય સમ્મા તૈયાર,
 માયા અમપુરીની મોઝર,
 જોઈ ઇંદ્ર કહે બ્રહ્મણી ચડાવી,
 તમે તોલ ચોરી ગયા આવી. ૧૧
 માટે કરવો ઘટે છે શીક્ષાય,
 વદયા કરજોડી દસરથ રાય,
 શુણો સુરપતો વાત હમારી,
 નથી કીધી મે ચોરી તમારી. ૧૨
 ભાતાં આવતાં વજોડો વારે,
 આવો ભરાઇને મુજદારે,
 તેના વૃક્ષને યજ્ઞ મે કીધો,
 સ્વામી અપરાધ મે સીર લીધો. ૧૩
 પળે પાપ શીક્ષા કરો અમને,

(૧૦)

(૪૬) દીજે શ્રાપ જેણુ ગટે તમને,
તમ દેસ વીશે મહોપાળ,
પડે દ્વાદસ વરસા દુકાળ ૧૪
દ્વાદસ માસે સ્વસુર ધર રેણુ,
એમાં જેહ ગમે તેહ લેણુ,
કહે અવધપતી હું જાણુ,
ઘેર પતનીને પુછીને આણું. ૧૫

ગીતી છંદ.

કહે રાજનં સુણ રાણી શ્રાપ દીધો મધવાંએ કોધ આંણી,
દ્વાદસ વરસ દુકાળી કાંદ્વાદસ માસ સ્વસુર ધરરહુ રાંણી.
કહો એમા સુ ગમતુ દેસ વેસ રહે એસ એમ કરણું,
કહે દુખ સહીસુ પણ પ્રભ પોડાએ એમ ન આદરણું. ૨
કોસલ્યા કહે સ્વામી માન્ય કરો જે દ્વાદસ દુકાળો,
સ્વસુર ગેર નવ રહેણું, દુકાળનુ દુખાતો છસુ રાગી.

માત્રામેળ.

દુમીલા છંદ.

(કોસલ્યા)

શામ વાશે કદી ધાંત ન હોયે તો વનજઈવનફળ ખઈએ,
હોય સમૃદ્ધી સ્વસુર તથે ધર તુજ ગણી દીલ નવ દઈએ,
કહે જનની લજ લાજ વીનાના પુરશાતન હીન કહેવઈએ,
મુજ રીરોમણી સ્વામી માન્ય સ્વસુર તથે ધર નવ રહીએ. ૧

રાગ માઝ.

જઈ રાય દુકાળને લાવ્યા.
આવી વસીબ ગુરને બોલાવ્યા.

(૧૧)

કહો ગુરુ હવે કેમ કીજે,
 પ્રજા સુખનું શાખન લીજે. ૧૬
 મારા રાજ્યમાં આવી આ કહી,
 બાર વર્ષ લગી અનાવળિ,
 કહો ઉપાય કંઈ માહા મુન્ય,
 આવે જગતી પરજર પરજન્ય. ૧૭

રાગ શે રઠની ગજલ.

ગુરુ કહે સુણો રાયજી તેડાવો મુની મુની જનને
 પ્રીતે પાઠવોતે વારાંગના મુનીને છળે કરો આગના,
 સમાધી હશે મુનીજનને જાન રથો હરે મનને ગુરુ ૧
 મુનીનો જ્યાં જ્યાં દ્રષ્ટી જશે તે તે દેશમાં પ્રભિ થશે
 માહામુનીના તપ તેજ સે જરવુ પડે છે પ્રજાન્યને ગુરુ ૨
 જેની દ્રષ્ટિમાં છે આવી અમી એક કલપનામાં સૃષ્ટિ સમી,
 આત્મ બળ વીસે નથી કંઈ કમી ત્રીપુવાંન અલપ આં-
 કનને. ગુરુ ૩

દીડી.

મુણી ભુપાળ નાં તતકાળથી જોલાવી,
 સકળવાત સુંદરીને કહી અતાવી,
 પ્રીતે પથ હસી ઉરવસી પળે છે,
 સદા જેહ માહા મુનીને છળે છે. ૧
 વદન સરદ સશિ તેજને લજાવે,
 સીશ કેશ કાળી કળામાં ન આવે,
 કદી જોઈ કાનન દેસરી વસે છે,

(૧૨)

૧૫ જેઈ વીદ્યુત હીશામાં ખસે છે. ૩
 ઉપમાં કહે શુ કવી દ્રઘેત ચોત મળે છે,
 કામદેવનોજ કામની કળે છે,
 મગનયની મા નામદન વીશાળો,
 મુકે મામ મુની માનુનીને ભાળી. ૩

મારૂં.

ઝેલી સુંદરી સંચરી તાંહે,
 આવી સુગીતણા વન માંહે,
 ધરે અંતરમાં અભીમાન,
 આવી સુગી ધરે જ્યાં ધ્યાન. ૧૮
 આવા પ્રેમદા બેડી ત્યાં પાસ,
 હીધું ત્યાં જેણું સ્વર્ગ અવાસ,
 સવે શાજ પોતીકો ત્યાં કાડી,
 કરતી ગાનત્યા વેણા વળાડી. ૧૯
 સારંગી સરોદા શુર સાજ,
 ગાજે ગગન નરગાને અવાજ,
 કરતી કાંચની થેઈ ઈકા
 ઠણકે ઠણકે ગુગરી ગમકાર. ૨૦
 નૃત્યકારણી નૃત્ય કરે છે,
 વડાં વોહંગનાં વૃદ્ધ વળે છે,
 કરતી ગાન મધુર શુર તાંણી,
 જેની કોકોક સરખી છે વાંણી. ૨૧
 મંદ મંદ મધુર શુર નારી,

(૧૩)

રહી મુની તણા દીલમાં ઉતારી,
 મુની સગી થકી છે ઉત્પન્ન,
 ગાન તાન થકી ચળે મન. ૨૨
 મયો મધુર મધુર સુર કાન,
 તેણે ધુટયુ મુની તણુ ધ્યાન,
 નેત્ર ખોલી મુનીવરે જોયુ,
 ગાન તાન વીશે ચીત પ્રાયુ. ૨૩
 પુછે મુનીવર ત્યાં પાપ લાગી,
 કહો, કયાં વશે છે વડાત્યાગી,
 તેજસ્વી છે વડા માહા મુન્ય,
 ભલે આપ્યા વડુ અમ પુન્ય. ૨૪
 માને મુની સેખર સમાન,
 નથી અન્ના પુરસતુ જ્ઞાન,
 નથી લેસ પસરી પ્રવ્રતી,
 નીરાકારે હતીજ નીપ્રતી. ૨૫

ગીતી છંદ.

(વારાંગના)

કામની કલે કરજોડી મુણા મુની જુ અમો જુના જોગી,
 આપન રતી રસ કેરુ અસલ અમો જુઠ્ઠિતણા જોગી. ૧
 રાગ માઝુ દેસીની ચાલ.

અમવનમાં મુનીવર જુઓ થાયે મીષ્ટ મેવા કેવલ,
 જોમ કહી પકવાન દોધુ મુની તણુ મન લેવા. ૧
 આપ્યું રસના થઈ ચંચળ માગીયુ પછી તાંદે

પુકત કરી પોખ્યા મુનીને કહે મુની સદા રહો આંદો. ૨
 એમ દીનપર દીન જાતાં થયુ મુનીનું ચંચળ મન,
 સ્થીર દ્રષ્ટિ થઈ ચંચળ થયા લુપ્ત તનન. ૩
 પ્રતીત્રો સૌ થઈ ચંચળ ગમ્યો મનને ભોગ,
 નીવ્રતી નાસી મઈ જીવતીએ હરીષો ભોગ. ૪
 એમ થોડા દીન જાતાં આવ્યા મુગી કેરા તાત
 ભામતી ભય પામી ધણું ધર ધર કંપે જાત. ૫
 જાણ્યુ આપ દેહે મુનીશ્વરે કર્યો પુત્રમે ભણે,
 પરી પાય કરગરવ. લાગી કહ્યુ સર્વ સ્પષ્ટ ૬
 શુભો પ્રભુજી રાય દસરથે મોકલી મુને આંદો,
 પુત્રને પાઠેવો મુજ સંગે રાય તેડે તાંદો. ૭
 અનાવણિ રહો દશે પ્રજા પામી કષ્ટ,
 તવ મુને અહીં મોકલી કરો દુખ સૌ નષ્ટ. ૮
 મુનીએ મન વિચાર્યું જે થયો ભ્રષ્ટ કુમાર,
 અંજળી ભરી જળ છાંટ્યુ મુતને થયુ સાન અંબીકાર. ૯
 પછી દીધી રજા મુનીએ જાગ્યા થાંચ પ્રણિ,
 સહિ જડતના હીત કારણે રાયની કાપો કાંચ. ૧૦
 મુગી લેઈ મુંઢરી આવી તે ઉપવન માંદો,
 અખર કરી ભુપાળને સાંભા તે આવ્યા તાંદો. ૧૧
 પાદ પુજા કરી મુનીની લેઈ ગયા નમ્ર મોઝર.
 મઈ પ્રણિ દસરથ દેસમાં વરતાણો જયજયકાર. ૧૨

વત્સાજી

વળી વડયા વસીજીજી સાંભળીયે શીખગાય,
 કહું તે કાજ કરો તદા. તો સમજી સુખદાય

(૧૫)

દુમોલા છાંદ

રોહણીને જો શનીશ્વર ગેરે તો વૃજ ભુમાનવ થાય
રોહણી પંથ મુકાવો મહીપતી વંદ કરે શનીશ્વરસુરાય
સતવાદીએ શનીશ્વર સાથે યુદ્ધ કર્યું કોથી ન કરાય
અદ્ર પ્રીયાના પંથ મુકાવ્યો કીધી સૌ સૃષ્ટિ સુખદાય ૧

ગીતી.

આયુગમાં જો પડતી તો જગનીપર ભવે ન જન કોઈ
સંપ સત્યથી સર્જના તે વખતે ન હતા દુખો કોઈ

પુરુષ ભક્તિવાલું રોકાણું કરીને ધર
 અંકરલાલ મળાનલાલ રે. અહીંધરપુરાની ગોલકશીનીમાં

મી. મુરલ.

